

JAVNA NABAVA U GRADITELJSTVU

Tatjana Đaković Alavanja, dipl.ing.građ.

Seminar
ASFALTNI KOLNICI
Zagreb, 06.-07. veljače 2014.

Općenito

- Pridruživanjem Europskoj uniji Republika Hrvatska provela je u 2013. godini nužne promjene u zakonodavnom okviru javne nabave:
 - radi zadovoljavanja standarda Europske unije
 - kako bi sudionici sustava bili konkurentniji na tržištu EU-a

- Novi zakonodavni okvir u 2013. god.:
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (NN, br. 83/13 i 143/13);
 - Zakon o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (NN, br.18/13) i
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (NN, br. 127/13);
 - Strategiju razvoja elektroničke javne nabave u Republici Hrvatskoj 2013.-2016. godine (NN, br. 54/13).

- Cilj EU: stvaranje jedinstvenog tržišta bez barijera između država članica EU-a (uklanjanje trgovinskih prepreka koje proizlaze iz javne nabave)
- Temeljna načela na kojima počiva EU primjenjuju se jednako i u području javne nabave
- Osnovna načela u smislu javne nabave su:
 - sloboda kretanja robe i pružanja usluga
 - sloboda poslovnog nastupa i načelo jednakog tretmana
 - načelo tržišnog natjecanja i zabrane diskriminacije
 - načelo uzajamnog priznavanja i razmjernosti
 - načelo transparentnosti i opća pravna načela

- Cilj svakog naručitelja u sustavu javne nabave je provedba zakonitog postupka koji omogućava učinkovitu javnu nabavu i ekonomično trošenje javnih sredstava
- Svaki naručitelj želi sklopiti ugovor s gospodarskim subjektom:
 - koji je u postupku nabave, prema utvrđenim uvjetima i postavljenim zahtjevima naručitelja, dokazao da na najbolji način može ispuniti njegove potrebe za isporukom robe, izvršenjem usluge ili izvođenjem radova i da za izvršenje predmeta ugovora raspolaže svim potrebnim resursima

Postupci i načini javne nabave

- Zakon o javnoj nabavi propisuje sljedeće postupke javne nabave:
 - otvoreni postupak javne nabave
 - ograničeni postupak javne nabave
 - pregovarački postupak javne nabave s prethodnom objavom
 - pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave
 - natječaj
 - postupak nabave usluga iz Dodatka II. B Zakona o javnoj nabavi

- Načini javne nabave su:
 - okvirni sporazum
 - elektronička dražba
- Preferira se otvoreni postupak javne nabave i poštuju se minimalni vremenski rokovi objava

Dokumentacija za nadmetanje za građevinske radove

- Dokumentacijom za nadmetanje (DZN) naručitelj određuje:
 - svoje zahtjeve u vezi predmeta nabave
 - određuje okvir za podnošenje ponuda gospodarskih subjekata
- sukladno **Zakonu o javnoj nabavi i Uredbi** o načinu izrade i postupanju s dokumentacijom za nadmetanje i ponudama (N.N. br. 10/12)

- U izradi DZN za izvođenje radova, tehnički zahtjevi naručitelja određuju se kroz tehničke specifikacije koje moraju zadovoljavati uvjete koji proizlaze iz propisa koji reguliraju područje gradnje te tehničkih pravila i normi:
- Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12),
- Zakon o gradnji (NN br. 153/13),
- Zakon o prostornom uređenju (NN br. 153/13),
- Zakon cestama (NN br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13),
- Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN br. 152/08, 129/09, 49/11, 25/13),
- Zakon o građevnim proizvodima (NN br. 76/13),
- Zakon o rudarstvu (NN br. 56/13),
- Opći tehnički uvjeti za radove na cestama (Zagreb, 2001. godine),
- Posebne uzance o građenju (Službeni list 18/77 i NN br. 53/91), i dr.

- Dokumentacija za nadmetanje mora biti **jasna, razumljiva, nedvojbeno** i omogućiti podnošenje usporedivih ponuda
- Izrađuje se na **hrvatskom jeziku i latiničnom pismu**
- Osim na hrvatskom **može biti** izrađena i na **stranom jeziku** ili jezicima
- **Obavezna je u otvorenom postupku** nabave, opcionalna u ostalim vrstama postupaka
- **Složeniji predmeti nabave** (infrastrukturni radovi) sadrže i **dodatnu dokumentaciju** (skice, nacрте, projekte, studije i sl.) na temelju kojih su izrađeni troškovnici ili projektni zadaci

- Od dana objave Poziva na nadmetanje naručitelj je **obvezan** dokumentaciju za nadmetanje i svu dodatnu dokumentaciju koja se odnosi na otvoreni postupak **neograničeno i u cijelosti elektronički staviti na raspolaganje u Elektronički oglasnik javne nabave RH**
- Iznimka od pravila: za dijelove DZN, ako nije moguće iz tehničkih razloga staviti u EOJN, u pozivu se navodi adresa gdje se DZN može dobiti ili tražiti

Oblik i sadržaj dokumentacije za nadmetanje

■ Sadržaj određuje naručitelj ovisno o:

- vrsti postupka javne nabave
- vrsti i složenosti predmeta nabave
- kriteriju odabira
- sklapanju ugovora ili okvirnog sporazuma

■ Sadržaj (propisan čl. 3. Uredbe o načinu izrade i postupanju s DZN i ponudama):

- opći podaci, podaci o predmetu nabave,
- razlozi isključenja natjecatelja ili ponuditelja,
- odredbe o sposobnosti natjecatelja ili ponuditelja,
- podaci o zahtjevu za sudjelovanje i/ili ponudi i drugo

1. Opći podaci

- **Opći podaci o naručitelju** (naziv i sjedište naručitelja, OIB, broj telefona, broj telefaksa, internetska adresa, te adresa elektroničke pošte, osoba ili služba zadužena za kontakt),
- **Opći podaci o javnoj nabavi** (evidencijski broj nabave, vrsta postupka javne nabave, vrsta ugovora o javnoj nabavi (roba, radovi ili usluge), navod sklapa li se ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum, navod provodi li se elektronička dražba),
- **Popis gospodarskih subjekata** s kojima je naručitelj u **sukobu interesa** u smislu članka 13. Zakona o javnoj nabavi ili navod da takvi subjekti ne postoje

■ 1.1.Procijenjena vrijednost nabave

- naručitelj je **obvezan u objavi** javne nabave **navesti procijenjenu vrijednost** nabave
- nabava **velike vrijednosti**: procijenjena vrijednost je jednaka ili veća od vrijednosti europskih pragova
- nabava **male vrijednosti** je nabava čija je procijenjena vrijednost manja od europskih pragova
- **od dana pristupanja** Republike Hrvatske EU na naručitelje se primjenjuju vrijednosti europskih pragova (**koje objavljuje Europska komisija u Službenom listu Europske unije**)

■ Europski pragovi **propisani su Uredbom o objavama javne nabave** (NN, br.10/12) te za javne tvrtke iznose:

- za robu i usluge 200.000 eura
- za radove 5.000.000 eura

Ovi pragovi **su izmijenjeni Uredbom Komisije**, koja je objavljena u SL. BR. C-366, 14. prosinca 2013., te iznose za javne naručitelje:

- za robu i usluge 207.000 eura
- za radove 5.186.000 eura

■ Izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (143/13) izmijenjeni su pragovi tzv. „bagatelne“ nabave

- Prije: za nabavu procijenjene vrijednosti manje od 70.000 kuna **nije trebalo** primjenjivati ZJN
- Izmjene: ZJN se **ne primjenjuje** za nabavu robe i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000 kuna, odnosno za nabavu radova do 500.000 kuna, a pitanja nabave do tih vrijednosti **uređuje naručitelj svojim aktom**

■ Izračun procijenjene vrijednosti nabave temelji se **na ukupnom iznosu**, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV-a)

2. Podaci o predmetu nabave

■ 2.1. Naziv i opis predmeta nabave

- potrebno je poštivati terminologiju koju propisuje Zakon o gradnji, zavisno o vrsti izvođenja radova
- predmet nabave određuje se na način da **predstavlja njegovu tehničku, tehnološku, oblikovnu, funkcionalnu i/ili drugu cjelinu,**
- predmet nabave opisati na **jasan, nedvojben, potpun i neutralan** način koji osigurava usporedivost ponuda u pogledu uvjeta i zahtjeva javnog naručitelja
- opis predmeta nabave **ne smije pogodovati** određenom gospodarskom subjektu

- Opis predmeta nabave sadrži **tehničke specifikacije** te se, ako je potrebno, nadopunjava nacrtima, projektnom dokumentacijom, modelima, uzorcima i sl.
- U opisu predmeta nabave navode se sve okolnosti koje su značajne za izvršenje ugovora, a time i za izradu ponude (**mjesto izvršenja, rokovi izvršenja, posebni zahtjevi u pogledu načina izvršavanja predmeta nabave**)

■ 2.2. Količina predmeta nabave

- Određivanje količine predmeta nabave u dokumentaciji za nadmetanje **ovisi o tome sklapa li se ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum**
- kod određivanje količine **kod okvirnih sporazuma** bitno je razlikovati **sklapa li se okvirni sporazum s jednim ili više gospodarskih subjekata**, jesu li u okvirnom sporazumu **određeni svi uvjeti** za sklapanje ugovora, **te obvezuje li** okvirni sporazum na sklapanje ugovora o javnoj nabavi

■ U tom smislu razlikujemo:

- točnu količinu predmeta nabave
- okvirnu količinu predmeta nabave
- predviđenu količinu predmeta nabave

- Kod **ugovora o javnoj nabavi** količina predmeta nabave može biti:
 - točno određena ili
 - okvirno određena
- **Točna količina** određuje se za **nabavu roba, radova i usluga** kod ugovora o javnoj nabavi i okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom **koji obvezuje** na sklapanje ugovora
- **Okvirna količina** predmeta nabave: samo u slučaju **nabave robe ili usluge (ne i radova)** za koje naručitelj zbog objektivnih okolnosti ne može unaprijed odrediti točnu količinu

- Ako odredi **okvirnu količinu** predmeta nabave, naručitelj u dokumentaciji za nadmetanje mora jasno naznačiti **da ukupna plaćanja** bez PDV-a temeljem sklopljenog ugovora **ne smiju prelaziti procijenjenu vrijednost nabave**
- **Predviđena količina** predmeta nabave određuje se za **nabavu roba, radova i usluga** kod okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom koji **ne obvezuje** na sklapanje ugovora o javnoj nabavi i okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata

■ 2.3.Troškovnik

- sadržaj troškovnika radova u bitnome ovisi o predmetu nabave, sklapa li se ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum
- troškovnik radova mora u svemu biti u suglasju s nacrtima iz projekta, na precizan način određivati količinu predmeta nabave, opis materijala koji se ugrađuju i treba sadržavati sve parametre koji su potrebni ponuditelju da izrazi cijenu svoje ponude
- troškovnik ne može imati stavku nepredviđenih radova
- troškovnik se može sastojati od jedne ili više stavki

– stavka troškovnika sadrži polja u kojima se navodi:

- **tekstualni opis stavke**
- **jedinica mjere** po kojoj se stavka obračunava (komad, jedinica mase, druge mjerne jedinice ili paušal)
- **količina stavke** (točna količina, okvirna količina, predviđena količina ili procijenjeni udio stavke)
- **cijena stavke** (po jedinici mjere)
- **zbirna cijena više stavki** (zbroj cijena više stavki na koje se odnosi zbirni procijenjeni udio)
- **ukupna cijena** stavke
- **cijena ponude bez poreza** na dodanu vrijednost (zbroj svih ukupnih cijena stavki)

- Opis predmeta nabave ne smije pogodovati određenom gospodar. subjektu – treba izbjeći:
 - navođenje na određenog proizvođača
 - posebne marke, izvora, procesa ili zaštitnog znaka
 - patente, tipove ili posebno podrijetlo ili proizvodnjuobzirom da to može imati učinak pogodovanja ili isključenja određenih gospodar. subjekata/ proizvoda
- Iznimno je moguće:
 - da troškovnik sadrži takav opis, ali uz obveznu naznaku s dodatkom „ili jednakovrijedno“ (dokaz jednakovrijednosti mora podnijeti ponuditelj (dokumenti iz kojih se mogu utvrditi karakteristike proizvoda))

3. Razlozi isključenja natjecatelja/ponuditelja

■ Obvezni razlozi isključenja:

- kažnjavanost (gospodarskog subjekta ili osobe ovlaštena za zastupanje gospodarskog subjekta)
- neplaćeni porezi i obveza za mirovinsko/zdravstveno osiguranje, osim ako mu je odobrena odgoda plaćanja navedenih obveza
- dostava lažnih podataka u dokumentima

■ Ostali (neobvezni) razlozi isključenja:

- stečaj, likvidacija, nagodba s vjerovnicima
- pravomoćna osuda gospodarskog subjekta za kazneno djelo/prekršaj u vezi s obavljanjem profesionalne djelatnosti, odnosno za odgovarajuće djelo prema propisima države sjedišta gospodarskog subjekta
- ako je gospodarski subjekt u posljednje dvije godine do početka postupka javne nabave učinio težak profesionalni propust koji javni naručitelj može dokazati na bilo koji način (propust učinjen u obavljanju djelatnosti postupajući protivno propisima, kolektivnim ugovorima (npr. rad na crno, neisplata plaća), pravilima struke ili propust vezan uz izvršenje ugovora), i dr.

Da bi mogao koristiti ove razloge isključenja, naručitelj mora navesti koji će razloge koristiti za isključenje

- ZIDZJN (143/13) propisano je da je obvezni razlog isključenja ponuditelja koji nije ispunio obvezu plaćanje poreza i doprinosa **osim** ako mu prema posebnom zakonu **plaćanje tih obveza nije dopušteno ili je odobrena odgoda plaćanja (primjerice u postupku predstečajne nagodbe)** - izmjena čl.67.st.1.točka 2. ZJN, i u čl. 68.st.1. točka 1. i 2. u kojem se govori o ostalim razlozima isključenja, **brišu se riječi predstečajna nagodba.**
- Ovim se omogućuje gospodarskim subjektima koji su u postupku predstečajne nagodbe **da sudjeluju u postupcima javne nabave**

- Gospodarski subjekti **smiju** plaćati porezne obveze i doprinose **nastale nakon** otvaranja predstečajne nagodbe, te ukoliko se te obveze ne podmiruje takav ponuditelj **mora biti isključen** iz postupka javne nabave

4. Odredbe o sposobnosti gospodarskog subjekta

- Naručitelj određuje uvjete sposobnosti kada je to nužno za ocjenu sposobnosti ponuditelja za izvršenje ugovora i navodi dokumente kojima se to dokazuje
- Pravna i poslovna sposobnost ponuditelja **se obvezno dokazuje**
- Ponuditelj mora dokazati **upis u sudski, obrtni, strukovni ili odgovarajući registar države sjedišta gospodarskog subjekta**. Dokazuje se izvodom ili izjavom s ovjerenim potpisom kod nadležnog tijela ako se izvod ne izdaje u državi sjedišta gospodarskog subjekta (ne starijim od tri mjeseca, računajući od dana početka postupka javne nabave)

- ZJN nije propisano da ponuditelj mora imati registriranu djelatnost u svezi s predmetom nabave
- U slučaju Zajednice ponuditelja svi članovi pojedinačno dokazuju navedenu sposobnost
- Ovlaštenje ili članstvo u određenoj organizaciji, ako je potrebno za izvršenje ugovora u državi sjedišta gospodarskog subjekta - **mora se tražiti**
- ZIDZJN je propisano da ponuditelj **mora dokazati** posjedovanje važećeg ovlaštenja ili članstva **za sebe i/ili za podizvoditelja**

- Za izvođenje radova određene skupine zahtjevnosti i vrijednosti mora se tražiti **suglasnost MGPU za obavljanje djelatnosti građenja** građevina, razvrstane u sedam skupina (skupine građevina A,B,C,D,E,F i G, te skupine radova H i I), sukladno Zakonu o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN br. 152/08, 49/11 i 25/13), Pravilniku o uvjetima i mjerilima za davanje suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja (NN br. 89/06 i 139/06), Pravilniku o suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja (NN br. 43/09) i Pravilniku o jednostavnim građevinama i radovima (NN br. 21/09)

- U slučaju zajednice ponuditelja, **svi članovi zajednice obvezni su dokazati da udruženi ispunjavaju uvjete** za građenje građevine/izvođenje radova iz tražene skupine
- Ako su za izvođenje radova potrebni i **geodetski radovi** naručitelj mora tražiti posjedovanje **Suglasnosti** za obavljanje **stručnih geodetskih poslova** sukladno Zakonu o obavljanju geodetske djelatnosti (NN br. 152/08 i 61/11 i 56/13), uz ovaj dokaz potrebno je tražiti i **Potvrdu o izdanoj suglasnosti** (ne smije biti starija od (tri) mjeseca od dana početka postupka javne nabave
- Ponuditelj **dokazuje** posjedovanje važećeg ovlaštenja ili članstva **za sebe i/ili za podizvoditelja**.
- Dokazi financijske te stručne i tehničke sposobnosti nisu obvezni

- Jamstvo za ozbiljnost ponude i potvrda Porezne uprave nisu dokazi financijske sposobnosti
- Minimalne razine financijske te tehničke i stručne sposobnosti koje se zahtijevaju moraju biti:
 - vezane uz predmet nabave i
 - razmjerne predmetu nabave odnosno grupi predmeta nabave
- Vezanost uvjeta uz predmet nabave promatra se u odnosu na izvršenje istog ili sličnog ugovora (jednog ugovora ili više zbrojenih ugovora - ovisno o tome kako je naručitelj odredio u dokumentaciji za nadmetanje) kao što je predmet nabave, a razmjernost postavljenih uvjeta promatra se u odnosu na procijenjenu vrijednost nabave

- Naručitelj **ne smije** od gospodarskog subjekta **zahtijevati više razine financijske i tehničke i stručne sposobnosti** nego što su gospodarskom subjektu potrebni za izvršenje određenog ugovora
- **U iznimnim slučajevima**, koje naručitelj mora dodatno obrazložiti u dokumentaciji za nadmetanje, dozvoljeno je **zahtijevati i više razine** financijske i tehničke i stručne sposobnosti. Okolnosti u kojima se naručitelj može poslužiti ovom iznimkom moraju proizlaziti iz rizika vezanih za prirodu radova, usluga ili robe koji su predmet nabave

- Tehnička i stručna sposobnost za izvršenje ugovora o javnoj nabavi radova može se dokazati s jednim ili više sljedećih dokaza:
 - popis ugovora o radovima izvršenih u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom 5 god. koje prethode toj godini koji sadrži navod ili mu se prilaže potvrda o uredno izvršenim radovima i izvedenim u skladu s pravilima struke. Popis sadrži i vrijednost radova, datum, mjesto izvođenja radova i naziv druge ugovorne strane.
- ZIDZJN propisano je da ako je potrebno radi osiguranja odgovarajuće razine natjecanja naručitelj može odrediti i duže razdoblje od 5 godina

- **Navod o tehničkim stručnjacima** ili tehničkim odjelima koji će biti uključeni u ugovor
- **Obrazovne i stručne kvalifikacije** izvođača radova i/ili osoba njegova voditeljskog kadra,
- **izjava o prosječnom godišnjem broju** radnika izvođača radova i voditeljskog osoblja u posljednje tri godine,
- **izjava o alatima, uređajima ili tehničkoj opremi** koja je izvođaču radova na raspolaganju u svrhu izvršenja ugovora

Primjer - potrebno je priložiti potvrdu za :

- Najmanje 1 (jedan) ugovor koji obuhvaća radove na rekonstrukciji/izgradnji javne ceste čija je vrijednost jednaka 10.000.000 kn bez PDV-a, ili
- Najmanje 1 ugovor o izvođenju radova na izgradnji objekata niskogradnje (podvožnjaci, vijadukti, nadvožnjaci, mostovi i sl.) čija je vrijednost jednaka 20.000.000 kn bez PDV-a ili 2 ugovora čija je zbrojena vrijednost jednaka 20.000.000 kn bez PDV-a,
- Najmanje 1 ugovor koji obuhvaća radove na izvedbi javne rasvjete i semaforizacije čija je vrijednost jednaka 2.000.000 kn bez PDV-a,
- Najmanje 1 ugovor koji obuhvaća radove na prelaganju i zaštiti EEN vodova vrijednosti jednake 1.500.000 kn

- Uvjerenje o položenom stručnom ispitu za min. 1 dipl.ing.građ. s priloženim životopisom iz kojeg je vidljivo da ima radno iskustvo od barem 5 godina na rekonstrukciji/izgradnji javnih cesta (priložiti uvjerenje i životopis, izjavu, potpisanu od navedenog stručnjaka i ovjerenu od strane gospodarskog subjekta čiji je stručnjak zaposlenik, da će taj stručnjak biti angažiran na radovima koji su predmet javne nabave.
- Ispravu o članstvu Hrvatske komore inženjera geodezije i životopis za min 1 dipl.ing.geod (priložiti uvjerenje i životopis, izjavu, potpisanu od navedenog stručnjaka i ovjerenu od strane gospodarskog subjekta čiji je stručnjak zaposlenik, da će taj stručnjak biti angažiran na radovima koji su predmet javne nabave.

- Broj radnika i popis strojeva i tehničke opreme, prikazan u/prema vremenskom planu, koje će ponuditelj angažirati tijekom izvođenja radova u svrhu urednog izvršenja ugovora
- Gospodarski subjekt **može se**, za određene ugovore, **osloniti na sposobnost drugih gospodarskih subjekata**, bez obzira na pravnu prirodu njihova međusobna odnosa ali **mora dokazati javnom naručitelju da će imati na raspolaganju resurse nužne za izvršenje ugovora**, prihvatanjem obveze drugih subjekata da će te resurse staviti na raspolaganje gospodarskom subjektu.
- **Pod istim uvjetima**, zajednica ponuditelja **može se osloniti na sposobnost članova zajednice ponuditelja ili drugih gospodarskih subjekata**.

Primjer:

- Ponuditelj se oslonio na referencu druge pravne osobe da bi dokazao svoju tehničku i stručnu sposobnost. U ponudi je priložena potvrda o uredno ispunjenim radovima i izjava kojom druga pravna osoba daje na raspolaganje sljedeće resurse-reference koje su potrebne za ispunjavanje uvjeta tehničke i stručne sposobnosti i izvršenje ugovora
- Naručitelj je odbio ovu ponudu jer ponuditelj nije dokazao tehničku i stručnu sposobnost
- DKOM je odbio žalbu ponuditelja kao neosnovanu jer ponuditelj nije dokazao da će imati na raspolaganju nužne resurse za izvršenje ugovora

- Iz DZN i odredbe čl.72. stavka 6. Zakona o javnoj nabavi, proizlazi da su ponuditelji, i u slučaju kada je pred njih postavljen uvjet da dokažu da su u prethodnom razdoblju uredno ispunili ugovore o isporuci robe, izvođenja radova ili pružanja usluga, mogu oslanjati na sposobnost drugih gospodarskih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu njihova međusobna odnosa, ali uz uvjet **da naručitelju dokažu da će na raspolaganju imati resurse tih gospodarskih subjekata nužne za izvršenje ugovora** koji je predmet nadmetanja.

- U postupku pregleda i ocjene ponuda javni naručitelj **može** (što znači da ne mora) pozvati ponuditelje da **pojašnjenjem ili upotpunjavanjem** u vezi s dokumentima traženim sukladno člancima 67. do 74. Zakona o javnoj nabavi **uklone pogreške, nedostatke ili nejasnoće koje se mogu ukloniti**. Pogreškama, nedostacima ili nejasnoćama smatraju se dokumenti koji **jesu ili se čine nejasni, nepotpuni, pogrešni, sadrže greške ili nedostaju**.

5. Podaci o zahtjevu za sudjelovanje i/ili ponudi

- Podaci o sadržaju i načinu izrade zahtjeva za sudjelovanje odnosno ponude i načinu dostave
- Ako je predmet nabave podijeljen na grupe navodi se način dostave dokumenata koji su zajednički za više grupa
- Ako su dopuštene alternativne ponude navode se minimalni zahtjevi za alternativne ponude
- Ako je dopuštena elektronička dostava ponuda navodi se način dostave te zahtjevi vezani za elektronički prijenos i dostavu ponuda i zahtjeva za sudjelovanje

- Podaci o načinu određivanja cijene ponude, valuti ponude, ako se cijena ponude ne izražava u kunama
- Podaci o kriteriju za odabir ponude uključivo i relativni značaj koji se pridaje svakom pojedinom kriteriju za odabir u slučaju ekonomski najpovoljnije ponude
- Podaci o jeziku i pismu ako se zahtjev za sudjelovanje ili ponuda ne izrađuje na hrvatskom jeziku, roku valjanosti ponude, te ako je potrebno i načinu dostave uzoraka

■ 5.1. Cijena ponude

- Cijena ponude može biti promjenjiva ili nepromjenjiva (određuje naručitelj u dokumentaciji za nadmetanje)
- Promjenjiva cijena se tijekom trajanja ugovora / okvirnog sporazuma može mijenjati, naručitelj mora odrediti način i uvjete izmjene cijene
- Nepromjenjiva cijena tijekom trajanja ugovora / okvirnog sporazuma ostaje nepromijenjena, eventualna razlika u cijeni nastala zbog nastupanja promijenjenih okolnosti sukladno Zakonu o obveznim odnosima (NN br. 35/05 i 41/08), može se zahtijevati samo ako se ugovorena cijena povećala odnosno smanjila za više od 10% i to za razliku preko 10%
- Cijena ponude piše se brojkama

6. Ostale odredbe

- U ovom dijelu DZN naručitelj navodi sve one podatke koji nisu sadržani u ostalim dijelovima , a bitni su za provođenje postupka javne nabave, izradu zahtjeva za sudjelovanje ili ponude ili izvršenje ugovora o javnoj nabavi:
 - podaci o terminu posjeta gradilištu ako je potrebno,
 - odredbe o zajednici ponuditelja i podizvoditeljima,
 - svi potrebni podaci vezani za sklapanje okvirnog sporazuma,
 - vrsta, sredstvo i uvjeti jamstva ako su tražena,
 - rok za donošenje odluke o odabiru, rok, način i uvjeti plaćanja,
 - navod o primjeni uzanci (trgovačkih običaja),
 - uputa o pravnom lijeku itd.

■ 6.1. Podizvoditelji

- **Podizvoditelj** je gospodarski subjekt koji za odabranog ponuditelja s kojim je naručitelj sklopio ugovor o javnoj nabavi, **isporučuje robu, pruža usluge ili izvodi radove** koji su neposredno povezani s predmetom nabave
- Kada se dio ugovora o javnoj nabavi daje u podugovor, **obvezni sastojci ugovora o javnoj nabavi** su i:
 - naziv ili tvrtka, sjedište, OIB (ili nacionalni identifikacijski broj prema zemlji sjedišta gospodarskog subjekta, ako je primjenjivo) i broj računa podizvoditelja
 - predmet, količinu, vrijednost podugovora **i postotni dio ugovora** o javnoj nabavi koji se daje u podugovor

- Odabrani ponuditelj **može** tijekom izvršenja ugovora o javnoj nabavi od javnog naručitelja zahtijevati:
 - **promjenu** podizvuditelja **za onaj dio ugovora** o javnoj nabavi koji je prethodno dao u podugovor,
 - **preuzimanje izvršenja** dijela ugovora o javnoj nabavi koji je prethodno dao u podugovor
 - **uvođenje jednog ili više novih** podizvuditelja čiji ukupni udio ne **smije prijeći 30%** vrijednosti ugovora o javnoj nabavi neovisno o tome je li prethodno dao dio ugovora o javnoj nabavi u podugovor ili ne

- **Naručitelj neposredno plaća** podizvoditelja, na temelju potvrđenog računa odnosno situacije za podizvoditelja
- Naručitelj **može tražiti** da i podizvoditelji ispune određene **uvjete sposobnosti**, kod uvođenja novog podizvoditelja, tijekom izvršenja ugovora o javnoj nabavi, naručitelj **može tražiti samo one dokaze sposobnosti koje je propisao** za podizvoditelje u DZN za taj predmet nabave
- ZIDZJN daje mogućnost naručitelju da **može**, na odgovarajući način, odrediti primjenu članka o **obveznom isključenju ponuditelja** i članka o **ostalim razlozima isključenja** i u odnosu na podizvoditelje

- 6.2. Posebne uzance o građenju (Sl. list 18/77 i NN br. 53/91)
 - S aspekta izvođenja radova, **trgovački običaji** propisani su Posebnim uzancama o građenju, kojima se uređuju odnosi između naručitelje i izvođača radova
 - Ako će se na ugovor o javnoj nabavi primjenjivati Uzance (trgovački običaji), javni naručitelj to **mora navesti u dokumentaciji** za nadmetanje, u suprotnom se ne primjenjuju
 - Naručitelj **može** neke odredbe iz uzanci **isključiti ili promijeniti**, navođenjem promijenjenih odredbi ili isključenja u DZN i ugovoru o izvođenju radova

Primjer:

- Naručitelj je propisao **jamstveni rok** za otklanjanje nedostataka od najmanje **5 godina** za radove u cestogradnji. Uzancama je propisano da taj rok iznosi 2 godine, ako ugovorom ili propisom nije drugačije određeno
- Ponuditelj je izjavio žalbu DKOM-u na zbog jamstvenog roka od pet godina. Žalba je odbijena kao neosnovana uz obrazloženje „Naručitelj može od gospodarskih subjekata tražiti jamstvo za otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku, da se trajanje tog jamstva određuje samim sadržajem jamstva te da jamstveni rok za kvalitetu izvedenih radova iznosi dvije godine, osim ako ugovorom nije drugačije određeno”.

- U uzancama su određeni pojmovi (definicije) koji se koriste u ugovorima za izvođenje radova i tijekom izvođenja radova:
 - **viškovi radova** količine izvedenih radova koje prelaze ugovorene količine radova
 - **manjkovi radova** jesu negativna odstupanja izvedenih radova prema ugovorenoj količini radova
 - **nepredviđeni radovi** su oni radovi koji nisu ugovorom obuhvaćeni, a koji se moraju izvesti
 - **naknadni radovi** su oni radovi koji nisu ugovoreni i nisu nužni za ispunjenju govora a naručitelj zahtijeva da se izvedu
 - **viškovi radova smatraju se ugovorenim radovima**, a jedinična cijena važi i za viškove odnosno manjkove radova, ako ne prelaze 10% ugovorene količine radova, prema Uzancama

- ZIDZJN određuje se **način utvrđivanja ukupne cijene** radova, sukladno poslovnim običajima i uobičajenom praksom u graditeljstvu, a sukladno Uzancama. Imalo se u vidu da gotovo uvijek u tijeku građenja, iz različitih razloga, gotovo uvijek dolazi do određenih promjena koje se moraju rješavati promptno i na licu mjesta, naročito kod rekonstrukcija. Zastoji u građenju i slijedom toga produženje rokova gradnje uvijek nameću dodatne troškove svim sudionicima u gradnji, što znatno povećava troškove investicije koje posebice imaju posljedice za naručitelja. Zbog navedenog Zakonodavac je izmijenio i dopunio ZJN.

- ZIDZJN propisano je da ako se prema ugovoru o građenju u skladu s običajima i praksom u graditeljstvu ukupna cijena utvrđuje konačnim obračunom, za slučaj da **ukupan iznos** prema konačnom obračunu **nije viši od 5%** od predvidive cijene građenja utvrđene ugovorom te da je ugovorom o građenju tako određeno, **nije potrebno sklapanje dodatka toga ugovora**, to se odnosi na viškove radova
- ZIDZJN propisano je i da ako se **ukupna vrijednost svih izmjena** bez PDV-a **manja je od 10% iznosa osnovnog ugovora** o javnoj nabavi bez PDV-a, pod uvjetom da to ne mijenja pravnu prirodu ugovora o javnoj nabavi, ne smatra bitnom izmjenom ugovora, te naručitelj **nije obvezan** provesti novi postupak javne nabave

- Za dodatne radove ili usluge čija ukupna vrijednost **ne smije preći 25% vrijednosti osnovnog ugovora**, koji nisu bili uključeni u početni projekt niti u osnovni ugovor, ali su zbog nepredviđenih okolnosti postali nužni za izvršenje ugovora, pod uvjetom da se ugovor sklopi s gospodarskim subjektom koji izvršava osnovni ugovor te:
- kada takve dodatne radove ili usluge nije moguće tehnički ili ekonomski odvojiti od glavnog ugovora bez znatnih poteškoća za sektorskog naručitelja, ili
 - kada su takvi dodatni radovi ili usluge, iako odvojivi od izvršenja osnovnog ugovora, nužno potrebni za kasnije faze njegova izvršenja,

smije se sklapati ugovor o javnoj nabavi u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave

■ 6.3. Zahtjev za dodatne informacije i objašnjenje

- Gospodarski subjekt može **tijekom roka za dostavu** ponuda tražiti dodatne informacije i objašnjenja DZN
- Naručitelj je dužan **bez odgađanja** staviti ih na raspolaganje na isti način i na istim internetskim stranicama kao i osnovnu DZN (u otvorenom postupku: EOJN RH), bez navođenja podataka o podnositelju
- Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za objašnjenje DZN:
 - **6 dana** prije dana u kojem ističe rok za dostavu ponuda, a zahtjev je pravodoban ako je dostavljen naručitelju **najkasnije tijekom osmog dana prije dana u kojem ističe rok za dostavu ponuda**, u postupku nabave **velike vrijednosti**
 - **4 dana** prije dana u kojem ističe rok za dostavu ponuda, a zahtjev je pravodoban ako je dostavljen naručitelju najkasnije **tijekom šestog dana prije dana u kojem ističe rok za dostavu ponuda**, u postupku **male vrijednosti**

■ 6.4. Izmjena dokumentacije za nadmetanje

- ako naručitelj za vrijeme roka za dostavu ponuda, iz bilo kojeg razloga mijenja DZN, obvezan je:
 - osigurati dostupnost izmjena svim zainteresiranim gospodarskim subjektima na isti način i na istim internetskim stranicama kao i osnovnu DZN (tj. u EOJN RH)
 - osigurati da gospodarski subjekti od izmjene imaju najmanje 15 dana za dostavu ponude u postupku nabave velike vrijednosti, odnosno 10 dana u postupku nabave male vrijednosti
 - ako je potrebno naručitelj je obvezan izmijeniti ili ispraviti
- ZIDZJN omogućeno je ponuditeljima izjavljivanje žalbe nakon otvaranja ponuda na propuštanje naručitelja da odgovori na pravodobno dostavljen zahtjev za objašnjenjem ili izmjenom vezanom za DZN

Izvršenje ugovora o javnoj nabavi

- Zakon o javnoj nabavi je **člankom 105.** propisao da naručitelj mora pratiti izvršenje ugovora o javnoj nabavi i to tako da:
 - **ugovor** o javnoj nabavi, odnosno okvirni sporazum **mora biti u skladu s uvjetima** određenima u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom
 - ugovorne strane **izvršavaju ugovor** o javnoj nabavi **u skladu s uvjetima** određenima u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom
 - javni naručitelj obvezan je kontrolirati je li izvršenje ugovora o javnoj nabavi u skladu s uvjetima određenima u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom

- **Izmjene ugovora** o javnoj nabavi za vrijeme njegova trajanja **smatraju se novim ugovorom** za koji je javni naručitelj **obvezan provesti novi postupak javne nabave** ako su te izmjene **bitne** u odnosu na sadržaj osnovnog ugovora i predstavljaju namjeru ugovornih strana da ponovo određuju osnovne elemente toga ugovora
- Zakonodavac je propisao člankom 105. i ono **što se smatra bitnim izmjenama** ugovora o javnoj nabavi te **što se neće smatrati bitnim izmjenama ugovora**, kako bi naručitelj mogao primijeniti odredbe istog

Okvirni sporazum

- Okvirni sporazum se sve više koristi u praksi od strane obveznika primjene propisa o javnoj nabavi zbog svojih prednosti
- Okvirni sporazum kao način nabave primjenjuje se u pravilu, **za uobičajene nabave robe, usluga odnosno radova, koje se ponavljaju u određenom razdoblju**
- Naručitelj provodi jedan postupak javne nabave s namjerom sklapanja okvirnog sporazuma, u kojem bira gospodarskog subjekta s kojim će sklopiti okvirni sporazum. Kasnije, kada nastane konkretna potreba za robama, uslugama ili radovima, naručitelj će sklopiti ugovor o javnoj nabavi na način kako je to određeno sklopljenim okvirnim sporazumom

- U cestogradnji se okvirni sporazum najčešće koristi za redovno održavanje cesta i nabavu soli
- Naručitelj može sklopiti okvirni sporazum s jednim ili više gospodarskih subjekata
- Okvirni sporazum s više gospodarskih subjekata može se sklopiti na razdoblje do četiri godine, a okvirni sporazum s jednim gospodarskim subjektom može se sklopiti na razdoblje do dvije godine osim u slučaju kada je javni naručitelj predvidio sklapanje okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata na razdoblje duže od dvije godine, a dobije samo jednu valjanu ponudu. Okvirni sporazum se iznimno može sklopiti na duže razdoblje ako postoje opravdani razlozi vezani uz predmet nabave okvirnog sporazuma koje javni naručitelj mora obrazložiti u pozivu na nadmetanje i dokumentaciji za nadmetanje

- Okvirni sporazum za redovno održavanje cesta se u pravilu sklapa na period od 4 godine i kad se sklapa s jednim gospodarskim subjektom. Zakon o cestama omogućuje ustupanje radova održavanja javnih cesta na razdoblje od četiri godine i budući da je redovito održavanje cesta od općeg značaja za sigurnost prometa i cjelovitost održavanja cjelokupne mreže cesta na području RH (posebice u zimskim uvjetima). Isto tako Programom Vlade RH definirano je četverogodišnje održavanje i iznosi za taj period, te se cjelokupna organizacija, realizacija i praćenje ovih radova bazira na ovom periodu

- Prema mišljenju Ministarstva graditeljstva za radove redovitog održavanja nije potrebna suglasnost za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja jer tim radovima ne nastaje nova niti se rekonstruira postojeća građevina
- U slučaju postupaka javne nabave s namjerom **sklapanja okvirnog sporazuma** minimalne razine sposobnosti koje se zahtijevaju moraju biti **razmjerne procijenjenoj vrijednosti podijeljenoj s brojem godina za koje se sklapa** okvirni sporazum ili brojem ugovora za koje se predviđa da će se sklopiti na temelju okvirnog sporazuma

Naknade za izjavljivanje žalbe

- ZIDZJN došlo je do povišenja iznosa naknade za pokretanje žalbenog postupka te je žalitelj obvezan platiti naknadu u iznosu od:
 - 10.000 kn za vrijednost nabave do 1,5 mil. kn
 - 25.000 kn za vrijednost nabave od 1,5 do 7,5 mil. kn
 - 45.000 kn za vrijednost nabave od 7,5 do 25 mil. kn
 - 70.000 kn za vrijednost nabave od 25 do 60 mil. kn
 - 100.000 kn za vrijednost nabave višu od 60 mil. kn
 - 10.000 kn ako vrijednost nabave nije poznata u trenutku izjavljivanja žalbe, a kasnije može doći do eventualnog povišenja iznosa

Hvala na pažnji